

Provinciale Staten van Noord Brabant

Datum
21 september 2017
Onderwerp
Reactie ZLTO op 80 % versie flankerend
beleid

Contact
hendrik.hoeksema@zlto.nl
Herman.litjens@zlto.nl

Geachte dames en heren,

Bij het uitbrengen van de UBA, de transitiebrief van november 2016 en gedurende het proces rondom de besluitvorming van 7 juli heeft ZLTO zeer uitgebreid gereageerd op de plannen voor de verduurzaming van de veehouderij van de provincie Noord-Brabant. Ook hebben we voorstellen gedaan tot verbetering en alternatieven aangedragen. Helaas heeft u er weinig mee gedaan. Wij willen daarom, met een aantal voorbeelden, kort reageren op het concept Uitvoeringsprogramma Ondersteunende Maatregelen Transitie Veehouderij.

Hoge kosten, schaalvergroting, verdwijnende boeren en te verwaarlozen milieuwinst.

Nogmaals, over de stip aan de horizon en de noodzaak tot een verdere verduurzaming zijn wij het eens. Sterker nog, daar werken de boeren in Brabant elke dag hard aan en we waren hard op weg om de doelstellingen in 2028 te halen. In onze brieven hebben we aangegeven dat de plannen leiden tot verdere schaalvergroting, de grote groep van middenbedrijven het erg moeilijk gaat krijgen, concepten met meer dieren zullen verdwijnen en dat de voorstellen nauwelijks of niet bijdragen aan het verminderen van de stikstofdepositie. Meer dan 500 bedrijven worden gedwongen eerder te stoppen. Voor bedrijven die wel doorgaan betekenen de plannen een fors verlies aan inkomen. Het milieurendement daarentegen is laag. Het levert slechts 4% tot 5% aan feitelijke milieuwinst (feitelijke depositie) op. De stok is dus veel te groot en het leidt tot onuitvoerbare maatregelen met onaanvaardbare consequenties. Voor ons is het juist deze stapeling van gevolgen om uw besluit van 7 juli ook voor te leggen aan de rechter.

Uitvoeringsprogramma Ondersteunende Maatregelen Transitie Veehouderij

GS heeft nu de 'Uitvoeringsprogramma Ondersteunende Maatregelen Transitie Veehouderij, de 80%-versie', gepresenteerd. Dit programma is een gevolg van een aangenomen motie M2 van de VVD met daarin een duidelijke opdracht. Het gaat dan bijvoorbeeld over jonge ondernemers die een bedrijf hebben overgenomen. Of een oplossing voor een groep van ondernemers die met innovatieve systemen niet in staat zullen zijn de 85% reductie eis te halen. Of een oplossing voor de bedrijven met een beter-leven concept die als gevolg van uw beleid in gevaar komen. Of een ondernemer die door uw beleid noodgedwongen moet stoppen en met een grote restschuld blijft zitten. In onze ogen kan alleen aan de motie M2

tegemoet gekomen worden als een belangrijk deel van de eerder genoemde groepen veehouders er in de praktijk ook daadwerkelijk iets aan heeft.

Het concept-flankerend beleid is onvolledig, niet-effectief en bureaucratisch

Na bestudering van dit concept flankerend beleid concluderen wij, dat u de consequenties van 7 juli volstrekt heeft onderschat en de voorgestelde maatregelen de negatieve gevolgen slechts voor een enkeling verzacht. GS presenteert immers een programma dat voor een groot deel bestaat uit bestaande regelingen, losse (financiële) einden, extra leningen voor veehouders, een beëindigingsregeling zonder financiële onderbouwing en een innovatieprogramma dat neerkomt op het ondersteunen van enkele initiatieven, een roadmap en ondersteuning vanuit TransLab. Ook worden, voor de in de moties genoemde aspecten geen serieuze oplossingen aangedragen. We denken dat slechts een zeer kleine groep van veehouders daadwerkelijk geholpen wordt met de voorgestelde maatregelen.

Een jonge ondernemer bijvoorbeeld die duidelijk heeft gemaakt dat hij een noodzakelijk investering niet kan dragen, is niet geholpen met extra aandacht vanuit het LIB of LIC of meer ruimte binnen tijdrovende POP3-programma's die zwaar worden overtekend en waar slechts een klein deel van de investeringen vergoed wordt. Een achtergestelde lening kan helpen om extra financiering los te krijgen bij de bank. Het blijft echter een extra lening die, met een hogere rente, betaald moet worden. Jonge ondernemers willen gewoon meer tijd om aan de eisen uit het beleid te voldoen.

Nog een voorbeeld, GS wil een beëindigingsregeling instellen. De regeling is gericht op 60+. Allereerst vragen ons waarom die keuze is gemaakt. Er zijn ook veel bedrijfshoofden jonger dan 60 die als gevolg van het beleid moeten stoppen en met een grote restschuld blijven zitten. De regeling is niet uitgewerkt en het is ook niet bekend hoeveel bedrijven er gebruik van kunnen maken. We verwachten dat het overgrote deel van de bedrijven die gedwongen moet stoppen een restschuld overhoudt. Dat geldt zeker voor de bedrijven met weinig grond. Bij een restschuld van €250.000 boven een normale privé schuld (hetgeen heel normaal is voor een noodgedwongen stakende ondernemer die moet afrekenen met de belasting) zou het, als dit vierhonderd bedrijven overkomt, neerkomen op een bedrag van 100 miljoen euro. Dit bedrag moet zonder bijstand door de sector geleden worden (crediteuren en banken). Op de keper beschouwd gaan deze bedrijven failliet. Dus afschrijving door crediteuren en banken en ondernemersgezinnen in de schuldsanering met alle sociale effecten van dien. Zomaar een paar voorbeelden uit een praktische toets van de gevolgen van uw beleid van 7 juli waar het uitvoeringsprogramma met zijn maatregelen geen antwoord op heeft.

Het beleid is financieel onhaalbaar

Maatregelen overigens, die in geld uitgedrukt niet eens in de buurt komen van de nu door u zelf berekende negatieve effecten van uw beleid. U becijfert op korte termijn de 'meerkosten' al op 100 miljoen euro en op lange termijn op 400 miljoen. De gevolgen zijn echter op macroniveau maar ook op het individuele niveau veel groter. Agrifirm heeft u

eerder een brief geschreven en daarbij de macro-economische onderbouwingen beschreven. Agrifirm schat in dat het totaal om 800 miljoen euro gaat en dat er voor 2022 extra geïnvesteerd en extra afgeschreven moet worden. Zoals Agrifirm terecht aangeeft is het voor de sector daardoor een schier onmogelijke opgave. Daar gaat dit flankerend beleid niet mee helpen. Sterker nog, u laat het grootste deel van de kosten van uw beleid nog volledig op de schouders landen van de individuele ondernemers terwijl de milieuwinst slechts 4 of 5 % is.

Het beleid brengt innovatie tot stilstand

In de plannen wordt aangegeven dat GS op zoek wil naar nieuwe technieken, geen 'end of pipe' maar stalsystemen die goed zijn voor dier en mens en daarmee integraal duurzaam zijn. Dat juichen wij toe. Sterker nog, wij zijn ook al met een aantal van onze leden aan de slag met deze nieuwe technieken. U kent die voorbeelden en bent er vast al op bezoek geweest. Ook wij vinden het belangrijk dat deze technieken snel ontwikkeld en in de praktijk toegepast worden. Daar willen we samen met het agrobédrijfsleven, de kennisinstellingen (en U?) een innovatiecontract over af sluiten. U kunt daarbij een voorbeeld nemen aan de provincie Limburg of Food Valley in Gelderland waar met dezelfde agenda wel op een positieve manier met het agrobédrijfsleven wordt samengewerkt. Daar mag met overheidsbeleid druk op staan, en die druk was er al met 2028, de provinciale en de veelal aangescherpte gemeentelijke geurnormen, de aangescherpte fijn stof eisen en een sterk sturend ruimtelijk beleid. De realiteit zal zijn dat de innovaties die GS in haar stuk beschrijft nooit binnen 2 jaar operationeel en praktijkrijp zijn (eind 2019 moet er bij ieder bedrijf een complete vergunningaanvraag liggen, inclusief keuze voor een staltechniek). De veehouders worden gedwongen om te kiezen voor de huidige 'end of pipe' technieken, die zijn wel inhoudelijk en financieel getoetst, en het duurt na deze keuze nog twintig jaar voordat er een integraal nieuwe stal voor in de plaats komt. Daar zal niemand mee geholpen zijn. Sterker nog: u neemt de sector haar innovatiekracht af. U helpt innovaties met een succesvolle toepassing, door een brede groep van ondernemers meer tijd te gunnen. De sector kan niet in zijn geheel van de begaande grond naar de zolder springen. Naast de praktische haalbaar- en uitvoerbaarheid is er ook geen juridisch waterdichte regeling die er voor zorgt dat systemen toegepast kunnen worden zonder dat ze op de RAV lijst staan. Daar was wel in de motie om gevraagd.

Verpaupering van het platteland

Meer dan 500 bedrijven worden gedwongen te stoppen. De bedrijven die overblijven hebben een substantieel lager inkomen of zakken zelfs onder de armoedegrens. Dit zal ook zijn weerslag hebben op het platteland. Er zijn minder ondernemers die met hun investeringen kunnen bijdragen aan de vitaliteit van het landelijk gebied en de kleine kernen. Wat dreigt in sommige delen van Noord Brabant is een spookplatteland, verpaupering met leegstaande stallen of stallen waar de eigenaar niet meer bijwoont. Voor de sociale cohesie en de veiligheid op het platteland is dat een slechte ontwikkeling. De huidige voorstellen bieden onvoldoende soelaas voor deze problemen.

Datum

21 september 2017

Onderwerp

Reactie ZLTO op 80 % versie flankerend
beleid

Blad

4 / 4

Het concept uitvoeringsprogramma van GS toont nogmaals aan dat uw beleid van 7 juli diep ingrijpt bij de boerengezinnen. Vervolgens legt GS de verantwoordelijkheid van de uitvoering neer bij de veehouders en betreffende gemeenten of wijt GS het aan marktfalen.

Nee, geachte dames en heren het zijn de gevolgen die ontstaan als gevolg van overheidsbeleid dat u zelf heeft vastgesteld! Als u de breed ondersteunde motie over het flankerend beleid serieus neemt, moet u flankerend beleid maken dat de negatieve gevolgen van dat beleid wegneemt of fors vermindert. Het conceptvoorstel dat nu ter beoordeling voorligt, is geen 80% maar een 8% versie. De stok van 7 juli waarmee u de veehouders slaat is al veel te groot, de wortel is wel een erg iel exemplaar geworden.

Met vriendelijke groet,

Janus Scheepers
Portefeuillehouder Ruimtelijke ontwikkeling ZLTO